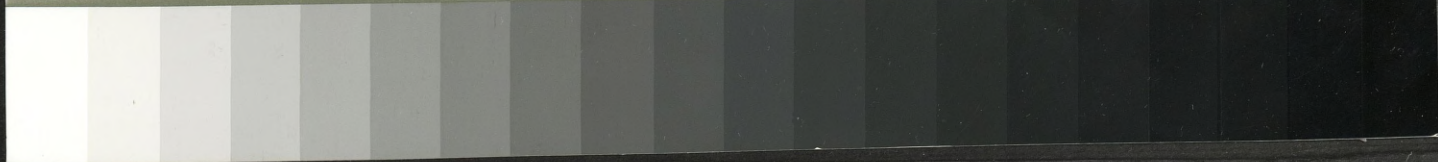

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

3

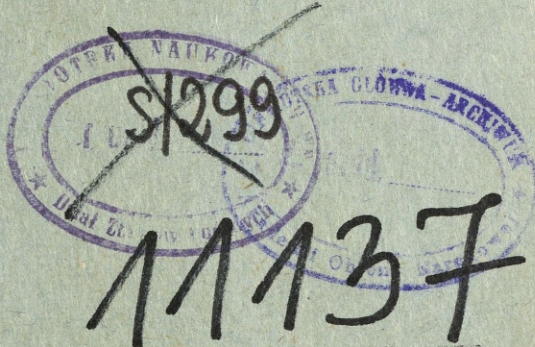
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA HISTORII SZTUKI WOJENNEJ

Do użytku wewnętrznego

Egz. nr 96

**PRZEWODNIK METODYCZNY
Z HISTORII SZTUKI WOJENNEJ
(dla słuchaczy I Kursów)**

WARSZAWA

STYCZEŃ

1983

Colour Chart #13

3)

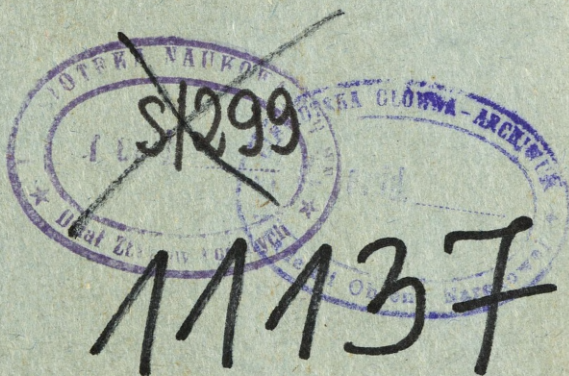
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA HISTORII SZTUKI WOJENNEJ

Do użytku wewnętrznego

Egz. nr 96

**PRZEWODNIK METODYCZNY
Z HISTORII SZTUKI WOJENNEJ
(dla słuchaczy I Kursów)**

WARSZAWA

STYCZEN

1988

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA HISTORII SZTUKI WOJENNEJ

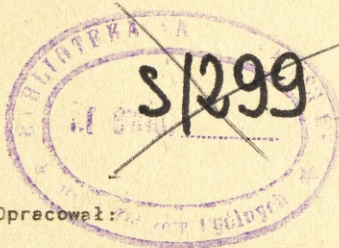
~~Do sztabu szpiegowskiego~~

Egz.nr 96

PRZEWODNIK METODYCZNY

Z HISTORII SZTUKI WOJENNEJ

/ dla słuchaczy I Kursów /

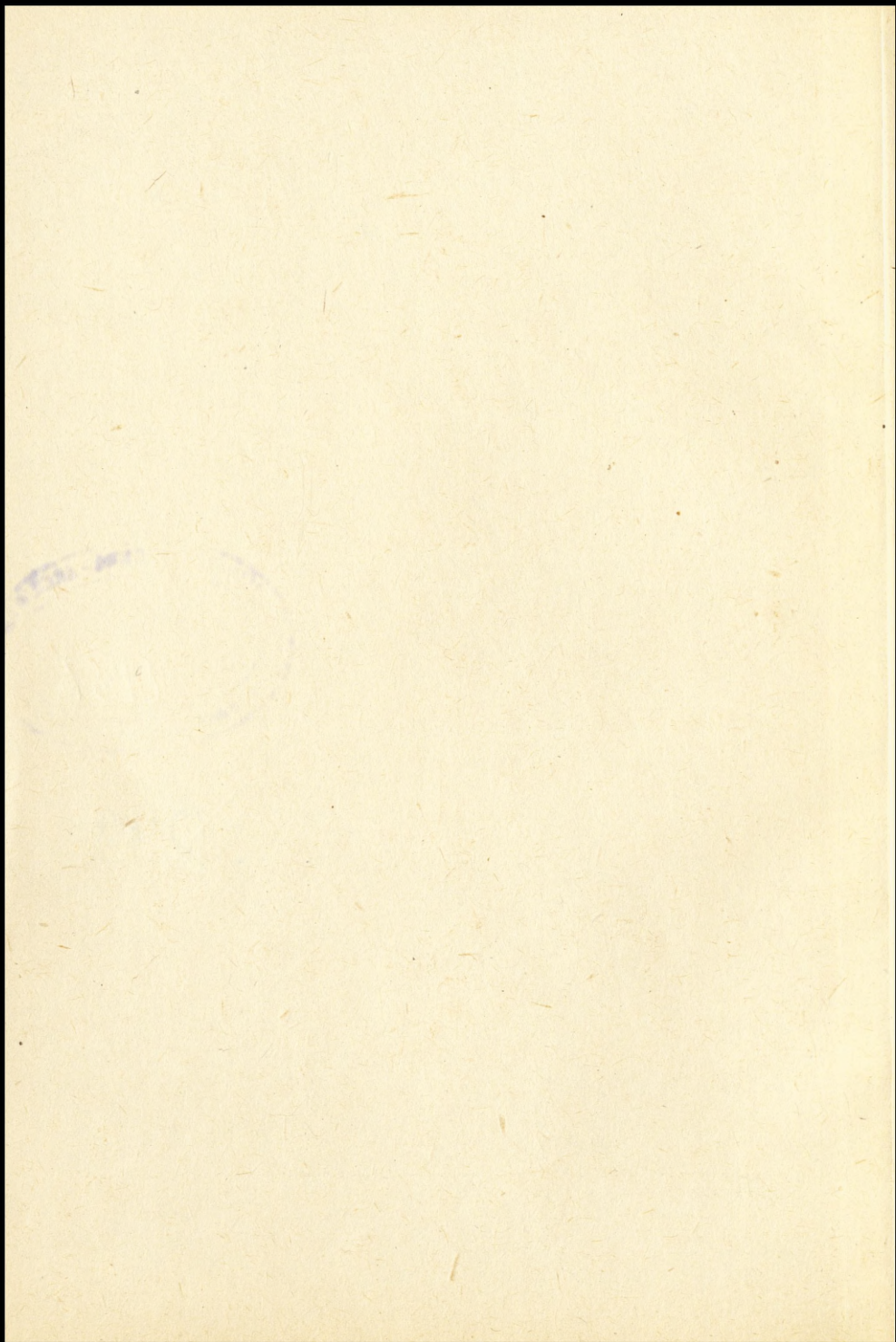
Opracował:

ppłk dr Henryk HERMAN

Warszawa

styczeń

1983 r.

Wstęp

I. Cele nauczania historii sztuki wojennej na pierwszym roku studiów	6
II. Rozliczenie godzin	7
III. Omówienie programu I Kursu	8
IV. Wskazówki metodyczne	11
V. Program metodyczny	15
VI. Zagadnienia utrwalające	27
VII. Wykaz literatury	30

Niniejszy przewodnik metodyczny z historii sztuki wojennej dla słuchaczy I Kursów został pomyślany jako pomoc, mająca przyczynić się do właściwego zorganizowania przede wszystkim samodzielnej nauki przez słuchaczy w warunkach określonych programem nauczania i regulaminem studiów. W toku dotychczasowej edukacji na różnych poziomach kształcenia Obywatele Oficerowie z takim przedmiotem jak historia sztuki wojennej stykają się zapewne pierwszy raz. Z tego też względu zachodzi potrzeba opracowania takiego przewodnika, który by uzmysłowił słuchaczom zakres treści ujętych w programie, metody ich realizacji w procesie nauczania, wymagania odnośnie udziału w zajęciach, zaliczanie i ocenianie. Słowem, chodzi o sprecyzowanie ogólnych warunków odnośnie realizacji tego przedmiotu w toku studiów. Ale nie tylko.

Przewodnik ten ma spełnić przynajmniej jeszcze jedną dodatkową funkcję. Funkcję doradcy i informatora o możliwościach rozszerzenia swojej wiedzy i zainteresowań o treści, które wykraczają poza program i wskazane zagadnienia. W tym celu przy każdym temacie oprócz literatury obowiązkowej, którą bezwzględnie należy przestudiować, podaje się wykaz literatury dodatkowej, do której wszyscy chętni mogą /ale nie muszą/ sięgnąć. Z tego samego powodu w treść przewodnika włączono wykaz literatury monograficznej i pamiętnikarskiej /najczęściej historii poszczególnych pułków/ oraz podstawowych opracowań naukowych lub popularno-naukowych, a także druków ciągłych z historii wojskowej.

Zachodzi jeszcze jedno dosyć istotne pytanie. Czy historia sztuki wojennej - jako przedmiot nauczania - jest trudna do opanowania? Praktyka dydaktyczna w naszej uczelni wskazuje, że większość słuchaczy nie napotyka na większe trudności z tego przedmiotu, uzyskując wysokie oceny. Z przebiegu zajęć ze słuchaczami i bezpośrednich rozmów wiadomo jednak, że przyczyną najczęstszych kontrowersji między prezentowanymi przez nich wypowiedziami a oczekiwaniami wykładowców jest fakt, iż słuchacze referując na zajęciach wybrany problem usiłują przedstawić streszczenie przeczytanej literatury, uskarżając się przy tym

na jej obszerność. Tymczasem chodzi przede wszystkim o uogólnienia i wnioski! Te z kolei są rezultatem nie tylko przeczytania pewnej partii materiału, lecz przede wszystkim jej przemyślenie. Stąd też niekiedy sensowne i zaledwie kilkuminutowe wystąpienie może wymagać wielokrotnie więcej czasu na samodzielne studia i przemyślenia.

To jest autentyczna sztuka i należy się jej uczyć od pierwszych kontaktów z każdą lekturą. Tylko w ten sposób zdobyta wiedza może być trwała, może "przeorać" naszą świadomość i wykształcić nową jakościowo osobowość. Takich właśnie predyspozycji wymaga się od oficera i tylko w taki sposób zdobyta i opanowana wiedza rodzi przekonania i motywacje. Zawarte zatem w tym przewodniku zalecenia należy traktować jako obowiązujące wytyczne, określające niezbędne wymogi opanowania przedmiotu na pierwszym roku studiów i uzyskanie zaliczenia.

I. CELE NAUCZANIA HISTORII SZTUKI WOJENNEJ NA PIERWSZYM ROKU STUDIÓW:

1. Cel główny nauczania przedmiotu:

Pogłębić i poszerzyć zakres posiadanej wiedzy historyczno-wojskowej przez słuchaczy pierwszych kursów z zakresu wojskowości polskiej i powszechnej od starożytności do początku XX w., ze szczególnym uwzględnieniem sztuki wojennej.

2. Cele szczegółowe nauczania przedmiotu:

Słuchacze w wyniku studiów na pierwszym roku powinni:

A - ZNAĆ:

- Węziowe problemy i prawidłowości rozwoju polskiej i powszechnej sztuki wojennej, ze szczególnym uwzględnieniem XVII, XIX i początku XX wieku.

B - UMIEĆ:

- Analizować i oceniać wydarzenia, zjawiska i procesy rozwojowe zachodzące w sztuce wojennej na przestrzeni dziejów.
- Uogólniać doświadczenia wojenne i wyciągać z nich praktyczne wnioski.
- Stosować przykłady historyczne przy rozwiązywaniu współczesnych zagadnień sztuki wojennej.

C - ZAPOZNAĆ SIĘ:

- Z podstawowymi zjawiskami i procesami rozwoju sztuki wojennej w Europie i w Polsce od starożytności do II wojny światowej /1939-1945/ włącznie.
- Z podstawowymi tradycjami oręża polskiego.

D - KSZTAŁTOWAĆ I ROZWIJAĆ:

- Zdolność logicznego myślenia oraz umiejętność zwięzłego i jasnego formułowania własnych myśli.
- Umiejętność doboru i korzystania z literatury przedmiotu.

II. ROZLICZENIE GODZIN

Nr tem.	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godz.
6	Wykład: Historia sztuki wojennej, przedmiot i zakres badań oraz rola i znaczenie doświadczeń wojennych w procesie studiów w ASG WP.	1
16	Wykład: Geneza narodowych i internacjonalistycznych treści w historii polskiej myśli wojskowej. Rozwój sztuki wojennej LWP w latach II wojny światowej i w okresie powojennym.	1
51	Wykład: Pułk piechoty w rozwoju historycznym polskich Sił Zbrojnych.	2
1	Wykład: Tendencje i kierunki rozwoju wojskowości w okresie starożytnym /VI w.p.n.e. - V w. n.e./.	2
2	Wykład: Ogólne przemiany w wojskowości polskiej na tle powszechnej historii wojskowej i w okresie od X-XIX w.	2
3	Konwersatorium: Wojskowość polska w okresie walk z naporem germańskim i krzyżackim od X-XV w.	2
4	Konwersatorium: Polska sztuka wojenna w okresie walk z najazdami szwedzkimi i tureckimi w XVII w.	3
5	Wykład: Główne problemy i kierunki rozwoju europejskiej i polskiej myśli wojskowej w okresie od XVI-XIX w.	2
6	Konwersatorium: Sztuka wojenna w dobie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich /1769-1815/.	2
7	Konwersatorium: Wojskowość polska okresu walk narodowowyzwoleńczych w XVII i XIX w.	3
8	Wykład: Polityczno-wojskowe przyczyny wybuchu oraz charakter przeobrażeń w sztuce wojennej w okresie I wojny światowej.	2
9	Seminarium: Węzłowe problemy sztuki wojennej w okresie I wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju nowych rodzajów wojsk	4
R a z e m:		26

Z tego: wykłady 12 godzin
konwersat. 10 -"-
semin. 4 -"-

III. CMÓWIENIE PROGRAMU I KURSU

Program z historii sztuki wojennej na I kursie obejmuje wybrane zagadnienia wojskowości /ze szczególnym uwzględnieniem sztuki wojennej/ oraz historię ważniejszych wojen, kampanii, bitew od czasów starożytnych do I wojny światowej włącznie. Zakres przedmiotu jest dosyć obszerny, a jego opanowanie wymaga oprócz realizacji zajęć programowych, samodzielnego studiowania zalecanej literatury przedmiotu.

Dla współczesnego oficera znajomość przeszłości historyczno-wojskowej jest wprost niezbędna, gdyż umożliwia mu zapoznanie się z obiektywnymi prawami wojny, walki zbrojnej i zasadami sztuki wojennej w ich historycznym rozwoju. Współczesna wiedza wojskowa wzbogacona o doświadczenia z przeszłości daje nam dopiero możliwość prognozowania zjawisk na przyszłym polu walki i bitwy. Zatem studiowanie tego przedmiotu pomaga w zrozumieniu prawidłowego i głębokiego pojmowania współczesnej sztuki wojennej oraz perspektyw jej rozwoju w przyszłości. Można zaryzykować twierdzenie, że współczesna sztuka wojenna, w szczególności jej teoria, jest w znacznym stopniu wynikiem uogólnienia doświadczeń minionych wojen.

Jest rzeczą bezsporną, że w przyszłej wojnie zachowają swoje znaczenie ogólne i względnie trwałe zasady prowadzenia walki zbrojnej, wypracowane, sprawdzone i potwierdzone doświadczeniem wojen z przeszłości. Wynika stąd aspekt praktyczny, gdyż wiedza ta pomaga w rozwiązywaniu konkretnych zagadnień wyszkolenia bojowego, organizacji i prowadzenia współczesnej walki.

Znajomość przeszłości wojskowo-historycznej uzupełnia także brak doświadczenia bojowego szczególnie młodej kadry, która nie brała udziału w minionej wojnie. Rozszerza także jej wiedzę wojskową, uczy umiejętności analitycznego myślenia, kształci wyobraźnię taktyczno-operacyjną, co niewątpliwie pomaga głębiej przyswoić współczesną sztukę wojenną, właściwie określić kierunki jej dalszego rozwoju, a w praktyce uniknąć błędów, które popełniano w przeszłości. Problematyka ta posiada także niepodważalne aspekty wychowawcze, gdyż pomaga w kształceniu uczuć patriotycznych i internacjonalistycznych.

Program nauczania historii sztuki wojennej na pierwszym kursie zmierza do spożytkowania wiedzy historyczno-wojskowej w trzech zasadniczych kierunkach.

1. Ogólnopoznawczy, eksponujący różnorodne uwarunkowania i prawidłowości zmian w sztuce wojennej na przestrzeni dziejów, z jednoczesnym wydobyciem ogólnych praw i zasad z dziejiny przygotowania i prowadzenia wojny, operacji, walki.

2. Użytkowo-poznawczy, wyrażający się w szczegółowej analizie i ocenie wybranych walk i bitew, traktowanych jako historyczne przykłady organizacji i prowadzenia działań zbrojnych oraz różnorodnych form i sposobów ich prowadzenia.

3. Patriotyczno-wychowawczy, wynikający z postępowych treści dziejów oręża.

Treści zawarte w programie nauczania z historii sztuki wojennej na pierwszym roku obejmują wydarzenia, fakty i zjawiska z dziedziny wojskowości od czasów starożytnych do pierwszej wojny światowej włącznie. Jednak przedmiotem szczególnych analiz będą tylko te wojny, bitwy i walki, które wniosły coś nowego do arsenału wojskowości. Ponadto należy zaznaczyć, iż czasem najbardziej odległym poświęca się stosunkowo mniej godzin. Natomiast w miarę zbliżania się do I wojny światowej, ilość godzin poświęcona poszczególnym blokom tematycznym wzrasta.

Realizacja programu z historii sztuki wojennej na pierwszym kursie rozpoczyna się cyklem wykładów wprowadzających, które mają zapoznać słuchaczy z szeroko pojmowanymi zagadnieniami wojskowości, ich rodowodem oraz umożliwić w miarę pogłębioną refleksję historyczną nad problemami taktycznymi będącymi przedmiotem szczegółowych rozważań na pierwszym roku studiów. Są to trzy wykłady prezentujące: Przedmiot i zakres badań historii sztuki wojennej oraz rolę i znaczenie doświadczeń wojennych w procesie studiów w ASG; Geneza narodowych i internacjonalistycznych treści w historii polskiej myśli wojskowej oraz etapy rozwoju sztuki wojennej ludowego Wojska Polskiego; Genezę i rozwój pułku piechoty w polskich Siłach Zbrojnych. Mimo, iż wykłady te znacznie wyprzedzają w czasie pozostałe zajęcia, to jednak należy mieć na uwadze, iż stanowią one integralną część programu nauczania z historii sztuki

wojennej, a ich treść warunkuje w określonym stopniu zrozumienie innych dyscyplin naukowo-badawczych.

Cykl zasadniczy prezentuje wojskowość w układzie problemowym i ujęciu historycznym /dziejowym/. I tak na wojskowość okresu starożytnego przeznaczona jest 2-godzinny wykład. Podobnie również traktuje się wojskowość polską od X do XIX wieku. Należy jednak pamiętać, że wykłady te mają oprócz przekazania pewnego zakresu wiedzy ukierunkować samodzielną pracę słuchaczy i ułatwić im zrozumienie problematyki bardziej szczególnie rozwiniętej w kolejnych zajęciach. Będą to zajęcia konwersatoryjne poświęcone wojskowości polskiej w okresie walk z naporem germańskim i krzyżackim w X-XV w. oraz walk z najazdami szwedzkimi i tureckimi w XVII w.

Kolejny 2-godzinny wykład monograficzny poświęcony polskiej i europejskiej myśli wojskowej od XVI do XIX wieku pomyślany jest jako próba zapoznania z główną problematyką oraz przygotowanie i pomoc dla słuchaczy, co powinno ułatwić zrozumienie przemian w sztuce wojennej w okresie francuskiej rewolucji burżuazyjnej i wojen napoleońskich /1789-1815/. Pewne wątki dalszego rozwoju sztuki wojennej tego okresu, wzbogaconej o polską i ściśle narodową specyfikę należy widzieć w wojskowości polskiej okresu walk narodowo-wyzwoleńczych i powstań narodowych /1794-1863/.

Największym wydarzeniem wojskowo-politycznym początku XX w. była niewątpliwie I wojna światowa /1914-1918/, będąca niejako ukoronowaniem przeobrażeń w wojskowości drugiej połowy XIX wieku. Wykład poświęcony polityczno-wojskowemu przyczynom wybuchu tej wojny oraz charakterowi przeobrażeń w sztuce wojennej ma ukierunkować samodzielne studia słuchaczy, a także stanowić pomoc w zrozumieniu i ocenie wielu nowych zjawisk w dziedzinie wojskowości pojawiających się w okresie I wojny światowej, które będą szczególnie rozważane na zajęciach seminaryjnych.

IV. WSKAZÓWKI METODYCZNE

Osiągnięcie zakładanych celów oraz przyswojenie sobie tych treści z historii sztuki wojennej, które zawiera program nauczania na pierwszym roku studiów powinno nastąpić w rezultacie:

a/ zajęć programowych prowadzonych pod kierunkiem wykładowców;

b/ samodzielnych studiów prowadzonych indywidualnie przez słuchaczy w godzinach pozalekcyjnych.

W toku zajęć programowych stosowane będą następujące zasadnicze metody nauczania: wykład, zajęcia konwersatoryjne /ćwiczenie/, seminarium.

Wykłady będą służyły przekazaniu określonego zasobu informacji oraz ukierunkowaniu samodzielnej pracy słuchaczy w godzinach pozalekcyjnych. Do wykładów słuchacze nie muszą się przygotowywać. Natomiast jest wskazane chociażby pobieżne "prze-rzucenie" literatury na dany temat, gdyż nawet minimalna wiedza w tym zakresie ogromnie ułatwia percepcję nowych treści.

Zajęcia konwersatoryjne /ćwiczenia/ powinny być szeroką płaszczyzną wymiany poglądów i uzgodnienia stanowisk w procesie opanowywania nowej wiedzy.

Celem zajęć konwersatoryjnych jest rozszerzenie posiadanej i zdobycie nowej wiedzy przez słuchaczy na wybrany /często wycinkowy/ temat, wdrożenie ich do posługiwania się metodami logicznego wyślenia, kształtowanie nawyku korzystania z literatury fachowej, rozwijanie zdolności i zainteresowań poznawczych, budzenie uczuć patriotycznych i internacjonalistycznych, a także przyzwyczajanie do systematycznej i "dobrej roboty".

Do zajęć konwersatoryjnych słuchacze bezwzględnie muszą przestudiować wskazaną literaturę i wykazać się aktywnością w ich toku. Przebieg zajęć będzie wyglądał w ten sposób, że wykładowca wyznacza jednego słuchacza do zreferowania określonego zagadnienia /może również pozwolić wystąpić ochotnikowi/, pozostali słuchacze uzupełniają wypowiedź referującego i precyzują ostateczne wnioski. Rola wykładowcy w toku tych zajęć sprowadza się do funkcji organizatora dyskusji oraz tego, który dopomaga podsumować dany problem w postaci wniosków, gdy słu-

chacze nie mogą uczynić tego samodzielnie. W czasie zajęć konwersatoryjnych słuchacz musi się wykazać wiadomościami z zakresu zalecanej literatury i podlega ocenie. W wypadku stwierdzenia przez wykładowcę, że słuchacz nie przestudiował zalecanej literatury i jest do zajęć nieprzygotowany, wówczas tych zajęć nie zalicza mu się. Powoduje to konieczność ich zaliczenia w późniejszym terminie.

W ramach seminarium uczy się słuchaczy prowadzenia dyskusji, sztuki przekonywania, analitycznego i syntetycznego myślenia, indywidualnego i dedukcyjnego rozumowania oraz poprawnych metod wnioskowania. Natomiast celem seminarium jest pogłębienie wiedzy w określonej dziedzinie, najczęściej w zakresie tematów już uprzednio poznanych w toku wykładów, zajęć konwersatoryjnych lub też samodzielnych studiów.

W toku zajęć seminaryjnych słuchacz winien mieć możliwość swobodnego wypowiedzenia się w określonej kwestii, zgłoszenia swoich zastrzeżeń oraz przedstawienia własnych propozycji, oczywiście wraz z ich uzasadnieniem. Z tego względu przyjmuje się, że w toku zajęć seminaryjnych nie powinno się oceniać słuchaczy, gdyż to mogłoby krępować ich swobodę wypowiedzi. Natomiast należy wyróżniać występujących za aktywność, samodzielne myślenie, logiczną argumentację itp.

W czasie wszystkich zajęć słuchacze winni uczyć się umiejętności zwięzłego, lecz jednocześnie treściwego i jasnego formułowania własnych myśli oraz doskonalić poprawność językową.

Przyswojenie sobie nowych treści z historii sztuki wojennej nie tylko może, lecz powinno następować w toku samodzielnych studiów, będących faktycznie rozszerzeniem własnych horyzontów myślowych i pogłębieniem zainteresowań. W tym procesie chodzi mianowicie o treści wykraczające poza program nauczania. W praktyce jest to bardzo często niedoceniane źródło zdobywania nowej wiedzy, rozszerzanie własnych, zainteresowań i rozbudzanie nowych, a co najważniejsze - kształtowanie motywacji do wykonywania własnego zawodu.

W tym względzie każdy chętny słuchacz może aktywnie uczestniczyć w Kole Miłośników Historii Sztuki Wojennej istniejącym przy katedrze, korzystać z indywidualnych porad i konsultacji pracowników naukowo-dydaktycznych kadry, studiować

samodzielnie literaturę, brać udział w odczytach, informacjach, sympozjach, konferencjach naukowych, publikować własne przemyślenia na łamach Akademickiego Biuletynu Słuchaczy, brać udział w polowych podróżach wojskowo-historycznych, wycieczkach historyczno-wojskowych itp.

Wydaje się celowym zwrócić jeszcze uwagę na kilka spraw natury czysto technicznej. Otóż wcześniejsze zapoznanie się z przewodnikiem posiada również i ten walor, że do studiowania wskazanej literatury można przystąpić nie w przeddzień, lecz ze znacznym wyprzedzeniem zajęć programowych. Przygotowując się do zajęć należy sporządzać sobie notatki, zawierające nie tylko faktografię, lecz również wnioski, uwagi i własne przemyślenia. Sposób prowadzenia notatek jest sprawą ściśle indywidualną. Ostatecznie słuchacza rozlicza się z posiadaną wiedzą, a nie notatek. Trudno jednak sobie wyobrazić, by ktoś studiując określony przedmiot, czy partię materiału nie prowadził żadnych notatek.

Jest również wskazanym, by na kilka dni przed zajęciami przedstawiciel każdej grupy szkoleniowej skontaktował się z wykładowcą prowadzącym zajęcia. Chodzi mianowicie o to, że wykładowca prowadzący zajęcia w danej grupie może uszczegółwić niektóre zagadnienia, wskazać na co należy zwrócić szczególną uwagę, podać dodatkową literaturę, zalecić przygotowanie odpowiedniej partii literatury pamiętnikarskiej, dokumentów, schematów, szkiców itp.

Zgodnie z decyzją Komendanta Akademii Sztabu Generalnego WP historia sztuki wojennej na pierwszym roku studiów jest przedmiotem zaliczanym wraz z wystawieniem oceny. Zaliczenie przedmiotu /czego wyrazem jest uzyskanie pozytywnej oceny/ może nastąpić w rezultacie:

1. Znajomości materiału prezentowanego na wykładach. Nawet usprawiedliwiona nieobecność na zajęciach - zgodnie z Regulaminem studiów w ASG WP - nie zwalnia od znajomości tej partii materiału. Egzekwowanie tej wiedzy pozostawia się uznaniu właściwych wykładowców.

2. Uzyskanie zaliczenia zajęć konwersatoryjnych i seminaryjnych. Usprawiedliwiona nieobecność na tych zajęciach wymaga zaliczenia znajomości tej partii materiału u właściwego wykładowcy.

3. Przystudiowanie trzech dowolnych monografii oraz dwóch obowiązkowych opracowań /patrz załączony wykaz literatury/. Egzekwowanie znajomości tej literatury pozostawia się uznaniu wykładowców.

Na ocenę słuchacza wpływ mają następujące elementy:

- a/ posiadana wiedza, jej zakres i stopień szczegółowości;
- b/ umiejętność jej uzasadnienia /wniośki, oceny, uogólnienia/;
- c/ aktywność na zajęciach;
- d/ osobowość słuchacza /tzn. że ocenie podlegają te cechy, które decydują o wartości oficera/;

Zaliczenie przedmiotu wraz z wystawieniem oceny następuje bezpośrednio po ostatnich zajęciach, jednak nie później niż 14 dni od ich zakończenia. Zgodnie z "Regulaminem studiów w Akademii Sztabu Generalnego WP" /rozdz.V, pkt.42, ppkt.f/, słuchacz który nie uzyskał zaliczenia z przedmiotu albo otrzymał ocenę niedostateczną, obowiązany jest w terminie wyznaczonym przez właściwego nauczyciela akademickiego /nie dłuższym niż 14 dni/ zdać dodatkowy sprawdzian w formie ustnej lub pisemnej, po raz pierwszy - za zgodę prowadzącego zajęcia wykładowcy, po raz drugi - za zgodę właściwego szefa katedry. Niezaliczenie przedmiotu w wyznaczonym terminie dodatkowym powoduje wystąpienie właściwego szefa z wnioskiem o zwolnienie słuchaczy z uczelni.

V. PROGRAM TEMATYCZNY

A. - CYKL WSTĘPNY

TEMAT: Historia sztuki wojennej, przedmiot i zakres badań oraz rola i znaczenie doświadczeń wojennych w procesie studiów w ASG WP.

CEL: Zapoznać słuchaczy z przedmiotem, treścią i zakresem badań HSz. w oraz jej rolą i miejscem w systemie historii wojskowej. Wskazać na rolę i znaczenie doświadczeń wojennych w procesie studiów w ASG WP.

CZAS: 45'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Pojęcie i treść historii sztuki wojennej oraz jej rola i miejsce w systemie historii wojskowej.
2. Przedmiot, treść i zakres badań historii sztuki wojennej.
3. Rola i znaczenie doświadczeń wojennych w procesie studiów w ASG WP.

LITERATURA:

1. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX wieku. Warszawa 1972 /II wyd. 1975/, ss. 7-12.
2. Historia sztuki wojennej /pod red. P.A. Rotmistrzowa/. T.1 /wyd. radz. Moskwa 1963 lub polskie: Warszawa 1968/, ss. 4-27 /wstęp i wprowadzenie/.
3. J. Broch: Doświadczenia wojenne we współczesnej sztuce wojennej. Myśl Wojskowa 1975r., nr 5, s. 34-41.

LITERATURA DODATKOWA:

1. E. Jadziak: Historia sztuki wojennej w procesie nauczania w ASG. Myśl Wojskowa 1972, nr 12.
2. Z. Stąpor: Historia sztuki wojennej - przedmiot nauczania i badań naukowych w ASG WP. Wyd. ASG, sygn. S/62.
3. A. Karpiński: O potrzebie sięgania do przykładów historyczno-wojskowych. Myśl Wojskowa 1973, nr 11.

TEMAT: Geneza narodowych i internacjonalistycznych treści w historii polskiej myśli wojskowej. Rozwój sztuki wojennej ludowego Wojska Polskiego w latach II wojny światowej i w okresie powojennym.

CEL: Zapoznać słuchaczy z genezą narodowych i internacjonalistycznych treści w dziejach oręża polskiego oraz wskazać na ich kontynuację w ludowym Wojsku Polskim.

CZAS: 45'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Tradycje walki zbrojnej "Ze wolność naszą i waszą" w procesie kształtowania się postępowego nurtu polskiej myśli wojskowej.
2. Patriotyczne i internacjonalistyczne treści w polskiej rewolucyjnej myśli wojskowej w latach wojny z hitlerowskim najeźdźcą i okupantem.
3. Geneza i właściwości oraz etapy i kierunki rozwoju sztuki wojennej ludowego Wojska Polskiego w latach II wojny światowej i w okresie powojennym.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA:

1. Z. Stąpor, J. Kaczmarek: Węzłowe problemy sztuki wojennej ludowego Wojska Polskiego w latach 1942-1975. Wojskowy Przegląd Historyczny 1975r., nr 4.
2. Z. Gołąb: Rozwój teoretycznej myśli wojskowej w Polsce Ludowej 1942-1969. Myśl Wojskowa 1969 r., nr 7.

LITERATURA DODATKOWA:

1. Problemy internacjonalistyczne i narodowe w doktrynie i nauce wojennej. Materiały z V Sympozjum Katedry Strategii ASG WP. Wyd. ASG 1977 r.
2. L. Ratajczyk: Z tradycji wojskowych polskiego rewolucyjnego ruchu robotniczego. Wojskowy Przegląd Historyczny 1973r., nr 3.
3. Historia polskiego ruchu robotniczego 1864-1964, t. I, Warszawa 1967r.
4. Ludowe Wojsko Polskie 1943-1973. Warszawa 1975r.

TEMAT: Pułk piechoty w rozwoju historycznym polskich Sił Zbrojnych.

CEL: Zapoznać słuchaczy z genezą i rodowodem pułku piechoty w wojskowości polskiej na przestrzeni dziejów.

CZAS: 90'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Geneza i rozwój pułku w wojskowości polskiej do początku XX w.
2. Pułk piechoty w strukturze polskich Sił Zbrojnych w okresie międzywojennym /1918-1939/.
3. Pułk piechoty w polskich Siłach Zbrojnych w okresie II wojny światowej /1939-1945/.
 - a/ Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie:
 - b/ Ludowe Wojsko Polskie.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. Encyklopedia wojskowa /p.red.C.Łaskowskiego/. Warszawa 1931-1937 /hasło pułk/.
 2. W.Biegański: Regularne jednostki Wojska Polskiego na Zachodzie. /T.V/. Warszawa 1967.
 3. S.Komornicki: Regularne jednostki ludowego Wojska Polskiego /T.I/. Warszawa 1965.
-

B - CYKL ZASADNICZY

TEMAT nr 1: Tendencje i kierunki rozwoju wojskowości w starożytności.

CEL: Zapoznać słuchaczy ze stanem oraz tendencjami i kierunkami rozwoju wojskowości w epoce starożytnej.

CZAS: 90'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Formy rekrutacji i organizacja wojska:
 - a/ Formy i sposoby rekrutacji;
 - b/ Wybrane problemy organizacji;
 - c/ Szkolenie i wychowanie.
2. Uzbrojenie i technika wojenna.

3. Sztuka wojenna /strategia i taktyka/.
4. Początki piśmiennictwa wojskowego.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA:

1. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX w. Warszawa 1972 /1975r./, ss.21-121.
2. Historia sztuki wojennej /pod red. P.A. Rotmistrów/. T. I. Wyd. radz. lub polskie; cz. I pt. Sztuka wojenna w ustroju niewolniczym; ss.29-54.

Uwaga: Słuchacze obowiązują znajomość materiału zawartego tylko w jednej z tych pozycji.

LITERATURA DODATKOWA:

1. F. Engels: Wybrane pisma wojskowe. Warszawa 1962.
2. I. Razin: Historia sztuki wojennej. Warszawa 1958r., t. I.

TEMAT nr 2: Ogólne przemiany w wojskowości polskiej na tle powszechnej historii wojskowej w okresie od X do XIX wieku.

CEL: Zapoznać słuchaczy z ogólnymi przemianami wojskowości polskiej od X do XIX w. oraz wskazać na jej podobieństwo i różnice w stosunku do wojskowości europejskiej.

CZAS: 90'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Społeczno-ekonomiczne i polityczne uwarunkowania rozwoju wojskowości polskiej i europejskiej od X do XIX wieku.
2. Tendencje i kierunki przemian w wojskowości polskiej w okresie od X do XIX wieku:
 - a/ Nabór i organizacja wojska;
 - b/ Strategia i taktyka.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA:

/Dowolny wybór z podanych pozycji/

1. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX w. Warszawa 1972 /1975r./, ss.292-323 /cz. III, rozdz. III/.
2. T. Nowak, J. Wimmer: Dzieje oręża polskiego do roku 1793. Warszawa 1968, ss.146-172.
3. T. Nowak, J. Wimmer: Historia oręża polskiego 963-1795. Warszawa 1981, ss.269-302.

LITERATURA DODATKOWA:

1. Historia wojskowości polskiej. Wybrane zagadnienia. Warszawa 1972.
2. S. Zawadzki: Zasady organizacji i pracy organów intendentury w wojsku polskim do XIX w. Wyd. ASG 1960, sygn. S/87.

TEMAT nr 3: Wojskowość polska w okresie walk z naporem germańskim i krzyżackim od X do XV wieku.

CEL: Pogłębić wiadomości z zakresu wojskowości polskiej w okresie walk z naporem germańskim i krzyżackim od X do XV wieku.

CZAS: 90'

METODA: Konwersatorium.

ZAGADNIENIA:

1. Geopolityczne tło konfliktów polsko-germańskich i krzyżackich w X-XV w.
2. Wojskowość polska w okresie panowania dynastii piastowskiej /X-XIV w./:
 - a/ System rekrutacji, liczebność wojska, stan uzbrojenia, wyszkolenie/;
 - b/ Strategia i taktyka wojsk polskich w okresie walk z naporem germańskim w X-XII w.:
 - za panowania Mieszka I /Cedynia - 24.06.972/;
 - za panowania B. Chrobrego /obrona Niemczy w 1017r./;
 - za panowania B. Krzywoustego /kampania 1109r. i bitwa głogowska/.
3. Strategia i taktyka wojsk polskich w walce z Krzyżakami na przykładzie kampanii 1409-1411:
 - a/ Siły Zbrojne stron;
 - b/ Plany kampanii 1409-1411 /strony polskiej i krzyżackiej/;
 - c/ Taktyka na przykładzie bitwy pod Grunwaldem /15.7.1410r./.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. S. Zawadzki: Polska sztuka wojenna w okresie wczesnofeudalnym i rozdrobnienia feudalnego oraz monarchii stanowej. Wyd. ASG 1958, sygn. S/219.
2. S. Zawadzki: Strategia i taktyka polska w wojnie z Zakonem Krzyżackim w 1409-1411 roku. Wyd. ASG 1968, sygn. S/624.

LITERATURA DODATKOWA:

1. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX wieku. Warszawa 1972/1975.
2. T. Nowak, J. Wimmer: Dzieje oręża polskiego do roku 1793. Warszawa 1968.
3. Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864. Warszawa 1965, t. 1.
4. S. Kuczyński: Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim w latach 1409-1411. Warszawa 1960.

TEMAT nr 4: Polska sztuka wojenna w okresie walk z najazdami szwedzkimi i tureckimi w XVII wieku.

CEL: Pogłębić wiedzę odnośnie kierunków i tendencji rozwojowych polskiej sztuki wojennej w XVII wieku.

CZAS: 90'

METODA: Konwersatorium.

ZAGADNIENIA:

1. Polityczno-militarne przyczyny wojen polsko-szwedzkich i polsko-tureckich w XVII wieku.
2. Stan polskich sił zbrojnych w XVII wieku: system rekrutacji, liczebność, uzbrojenie, wyszkolenie oraz krótka charakterystyka rodzajów wojsk /jazda, piechota, artyleria, inżynieria wojskowa/.
3. Strategia wojsk polskich w wojnach ze Szwecją i Turcją na przykładzie:
 - a/ Kampanii zimowo-wiosennej 1655/56 r.
 - b/ Cdsieczki wiedeńskiej 1683 r.
4. Taktyka wojsk polskich w wojnach ze Szwecją i Turcją na przykładzie:
 - a/ Bitwy pod Kircholmem /27.9.1605 r./;
 - b/ Bitwy pod Chocimiem /11.11.1673 r./.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. S. Zawadzki: Sztuka wojenna w Polsce w okresie monarchii stanowej i Rzeczypospolitej wielonarodowościowej /XVI-XVIII wiek/. Wyd. AGG 1960, sygn. S/91.
2. T. Nowak, J. Wimmer: Dzieje oręża polskiego do roku 1793. Warszawa 1968.

3. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX wieku. Warszawa 1972/1975.
4. Wybrane zagadnienia z historii wojskowości. Warszawa 1959.

LITERATURA DODATKOWA:

1. B. Baranowski: Organizacja wojska polskiego w latach trzydziestych i czterdziestych XVII wieku. Warszawa 1957.
2. A. Kersten: Stefan Czarniecki 1599-1665. Warszawa 1963.
3. J. Wimmer: Wojsko polskie w drugiej połowie XVII wieku. Warszawa 1965.
4. J. Wimmer: Wyprawa wiedeńska 1683 r. Warszawa 1957.
5. Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864. Warszawa 1965, t. 2.

TEMAT nr 5: Główne problemy i kierunki rozwoju europejskiej i polskiej myśli wojskowej w okresie od XVI do XIX w.

CEL: Prześledzić oraz ocenić stan i rozwój polskiego piśmiennictwa wojskowego na tle rozwoju piśmiennictwa wojskowego na Zachodzie Europy od XVI do XIX w.

CZAS: 90'

METODA: Wykład.

ZAGADNIENIA:

1. Ekonomiczno-społeczne i wojskowe uwarunkowania narodzin oraz rozwoju polskiego piśmiennictwa wojskowego na tle piśmiennictwa wojskowego w Europie Zachodniej od XVI do XIX w.
2. Wpływ broni palnej na przemiany w polskim piśmiennictwie wojskowym w XVI i XVII w.
3. Polskie piśmiennictwo wojskowe okresu walk narodowo-wyzwoleńczych /XIX w./.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA:

1. S. Zawadzki: Wojsko, sztuka wojenna i teoretyczna myśl wojskowa w Polsce w Tysiącleciu. Wyd. ASG 1967, sygn. S/581.
2. J. Sikorski: Zarys dziejów wojskowości powszechnej do XIX w. Warszawa 1972/1975/. /Tylko partie materiału dotyczące polskiej myśli wojskowej od XVI do XIX wieku.
3. S. Zawadzki: Teorie wojny partyzanckiej w XIX w. Wyd. ASG 1962, sygn. S/319.

LITERATURA DODATKOWA:

1. Z. Rażnikiewicz: Teorie wojenne w Polsce w XVI w. Wyd. ASG, sygn. S/200.
 2. Z. Rażnikiewicz: Teorie wojenne w Polsce w XVII w. Wyd. ASG, sygn. S/201.
 3. Wypisy źródłowe do historii polskiej sztuki wojennej. Polskie piśmiennictwo ogólnowojskowe do roku 1764 /opracował Z. Spieralski/. Warszawa 1966.
 4. Wypisy źródłowe do historii polskiej sztuki wojennej. Polskie wojskowe piśmiennictwo techniczne do roku 1794 /opracował T. Ncwa/. Warszawa 1961.
 5. K. Cłejnik: Rozwój polskiej myśli wojskowej do końca XVII w. Poznań 1976.
-

TEMAT nr 6: Sztuka wojenna w dobie burżuazyjnej rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich /1789-1815/.

CEL: Zapoznać się z przemianami we francuskiej sztuce wojennej oraz jej wpływem na europejską sztukę wojenną XIX wieku.

CZAS: 90'

METODA: Konwersatorium.

ZAGADNIENIA:

1. Ekonomiczno-społeczne uwarunkowania przemian w europejskiej sztuce wojennej w XVIII - XIX w.
2. Zmiany w technicznym wyposażeniu, systemie rekrutacji i organizacji sił zbrojnych Francji:
 - a/ W okresie burżuazyjnej rewolucji francuskiej /1789-1795/;
 - b/ W okresie wojen napoleońskich /1796-1815/.
3. Istota przemian we francuskiej sztuce wojennej okresu francuskiej rewolucji burżuazyjnej i wojen napoleońskich /1789-1816/:
 - a/ Cechy charakterystyczne strategii;
 - b/ Zmiany w taktyce.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. Z. Rażnikiewicz: Sztuka wojenna w okresie Wielkiej Burżuazyjnej Rewolucji Francuskiej i w okresie wojen napoleońskich. Skrypt, ASG, S/191.
2. Z. Rażnikiewicz: Strategia i taktyka okresu wojen napoleońskich na przykładzie kampanii 1812r. Wyd. ASG, sygn. S/199.

3. J. Sikorski: Zarys historii wojskowości powszechnej do końca XIX wieku. Warszawa 1972 /II wyd. 1975/, cz. IV, rozdz. II.

LITERATURA DODATKOWA:

1. F. Engels: Wybrane pisma wojskowe. Warszawa 1982.
Zaleca się przeczytać podrozdział: Taktyka piechoty jako konsekwencje przyczyn materialnych /1700-1879/, s. 588-593.
2. E. Tarle: Napoleon. Warszawa 1957.
3. E. Manfred: Napoleon. Warszawa 1980.

TEMAT nr 7: Wojskowość polska okresu walk narodowo-wyzwoleń-
czych w XVIII i XIX wieku.

CEL: Pogłębić wiadomości z zakresu wiedzy o wojskowości pol-
skiej w okresie powstań narodowych.

CZAS: 135'

METODA: Konwersatorium.

ZAGADNIENIA:

1. Przyczyny upadku państwowości oraz ogólna charakterystyka koncepcji wyzwolenia Polski w końcu XVIII i w XIX wieku.
2. Wojskowość polska w powstaniu kościuszkowskim /1794r./:
 - a/ Organizacja i stan wojska powstańczego;
 - b/ Strategia T. Kościuszki w powstaniu 1794 r.;
 - c/ Taktyka w powstaniu 1794r.
3. Wojsko i sztuka wojenna w Powstaniu Listopadowym /1830-1831/:
 - a/ Stan i organizacja wojska powstańczego;
 - b/ Strategia Powstania Listopadowego w planach i działaniach wojennych;
 - c/ Taktyka w Powstaniu Listopadowym.
4. Wojsko i sztuka wojenna w Powstaniu Styczniowym /1863-1865/:
 - a/ Stan i organizacja;
 - b/ Plany strategiczne oraz ich realizacja w działalności powstańczej;
 - c/ Taktyka partyzancka w Powstaniu Styczniowym.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. S. Zawadzki: Strategia i taktyka walk narodowowyzwoleń-
czych Polski w końcu XVIII i w XIX wieku. Wyd. ASG 1971,
sygn. S/174.

c/ Cgólne kierunki rozwoju sztuki wojennej /w tym jej części składowych/ w I wojnie światowej.

Uwaga: Szczegółowe wytyczne odnośnie zagadnień i literatury dla grup: LC, DPK i CPL wydadzą poszczególni wykładowcy prowadzący zajęcia.

LITERATURA OBCWIĄZKOWA:

1. S.Feret: Węzłowe zagadnienia przełamania obrony pozycyjnej w I wojnie światowej. Skrypt ASG, sygn. S/101.
2. S.Feret: Materiały do studiowania I wojny światowej. Skrypt ásg, sygn. S/174.
3. A.Karpiński: Wybrane problemy przełamania taktycznej strefy obrony w wojnach XX wieku. Skrypt ASG, sygn. S/848 /tylko I i II rozdz., s. 5-12/.
4. Z.Raźnikiewicz: Zarys rozwoju sztuki wojennej w latach pierwszej wojny światowej /1914-1918/. Skrypt ASG, sygn. S/784.
5. J.Jaworski: Lotnictwo wojskowe w I wojnie światowej. Wyd. ASG 1973, sygn. S/769.
6. S.Zawadzki: Rozwój form i sposobów OPL wojsk w latach 1914-1945. Skrypt ASG 19... , sygn. S/.....
7. Am Przeniczny: Ewolucja taktyki artylerii przecielotniczej /cz. I i II/. Myśl Wojskowa nr 9,10/1972r.

LITERATURA DIDAKCOWA:

1. D.Wierzchowski: Pierwsza wojna światowa.
2. M.Berezowski: Rozwój form obrony pozycyjnej w I wojnie światowej. Warszawa 1951.
3. B.Zawadzki: Studia z pierwszej wojny światowej /1914-1918/. Warszawa 1924.
4. E.M.Marcks: Natarcie i obrona w wielkiej wojnie. Warszawa 1926.
5. J.A.Zajonczkowski: Mirowaja wojna. T. I-III. Moskwa 1933.
6. A.A.Strokov: Woorużennyje siły w wojennoje iskusstwo w pierwoj mirowoj wojnie. Moskwa 1974.
7. M. Orthlieb: Flota powietrzna. Warszawa 1928.

VI. ZAGADNIENIA UTRWALAJĄCE

W celu ułatwienia słuchaczom samokontroli w zakresie stopnia opanowania materiału zamieszcza się wykaz zagadnień kontrolno-sprawdzających /utrwalających/. Są one pomysłone jako pomoc w całościowym opanowaniu materiału. Natomiast nie jest absolutnie wskazane, by wykazem tych zagadnień kierować się w toku przygotowania do poszczególnych zajęć, gdyż byłoby to znacznym zawężeniem zakresu przerabianego materiału.

A. CYLK WSTĘPNY

1. Czym zajmuje się historia wojskowa?
2. Przedmiot, treść i zakres badań HSz.W oraz jej rola i miejsce w systemie historii wojskowej.
3. Jak dzielono sztukę wojenną dawniej, a jak współcześnie oraz co warunkowało taki jej podział?
4. Uzasadnić pojmowanie walki zbrojnej jako sztuki.
5. Czynniki warunkujące rozwój sztuki wojennej na przestrzeni dziejów.
6. Rola i znaczenie doświadczeń wojennych w kształtowaniu się oblicza oraz kierunków i tendencji rozwoju współczesnej sztuki wojennej.
7. Geneza narodowych i internacjonalistycznych tradycji, które legły u podstaw formowania ludowego Wojska Polskiego w 1943r na terenie ZSRR.
8. Etapy i kierunki rozwoju sztuki wojennej ludowego Wojska Polskiego w latach II wojny światowej i w okresie powojennym.
9. Geneza i rozwój strukturalno-organizacyjny pułku w polskich Siłach Zbrojnych na przestrzeni dziejów.

B. CYKL ZASADNICZY

zasad

1. Na czym polegała ewolucja budownictwa SZ w starożytności?
2. Stan uzbrojenia i techniki wojennej w starożytności.
3. Na czym polegał rozwój sztuki wojennej w starożytności?
4. Przyczyny narodzin i rozwoju piśmiennictwa wojskowego w starożytności.

5. Pod wpływem jakich czynników ukształtowała się staropolska sztuka wojenna i co ją odróżniało od zachodnioeuropejskiej sztuki wojennej?
6. Pod wpływem jakich okoliczności powstała "obrona potoczna" oraz jak ona wpłynęła na rozwój staropolskiej sztuki wojennej?
7. Cechy charakterystyczne staropolskiej strategii.
8. Cechy charakterystyczne staropolskiej taktyki /stare urządzenia polskie; walka w oparciu o umocniony tabor; wyprawa na czambuły tatarskie/.
9. Wojskowość polska w okresie panowania dynastii pierwszych Piastów /X-XII w. /.
10. Charakterystyczne cechy polskiej sztuki wojennej /strategii, taktyki/ na przykładzie wielkiej wojny z Zakonem Krzyżackim /1409-1411/.
11. Przemiany strukturalno-organizacyjne polskich SZ w XVII oraz stan ich wyposażenia.
12. Cechy charakterystyczne polskiej strategii w XVII w.
13. Taktyka jazdy polskiej na przykładzie bitew: Kirchholm 1605r. ; odsiecz wiedeńska 1683r.
14. Scharakteryzuj rodzaje wojsk istniejące w Wojsku Polskim w XVII w.
15. Przyczyny narodzin polskiego piśmiennictwa wojskowego na przełomie XV/XVI w.
16. Jakiej problematyki dotyczyła polska twórczość pisarska na gruncie wojskowości w XVI wieku.
17. Jaką problematykę zajmowało się polskie piśmiennictwo wojskowe w XVII w. ?
18. Podaj i scharakteryzuj przyczyny upadku wojskowości polskiej /w tym również piśmiennictwa wojskowego/ w XVIII w.
19. Czynniki warunkujące przemiany we francuskiej sztuce wojennej w drugiej połowie XVII i pierwszej połowie XIX wieku.
20. Istota przemian w sztuce wojennej /strategii i taktyce/ w okresie francuskiej rewolucji burżuazyjnej i wojen napoleońskich /1789-1815/.
21. Scharakteryzuj polityczno-wojskowe koncepcje wyzwalań Polski w końcu XVIII i w XIX wieku.

22. Przedstaw w czym wyrażało się odbicie nowych elementów francuskiej sztuki wojennej w polskich powstaniach narodowych XVIII i XIX w.
23. Oceń realność koncepcji wyzwolenia Polski w drodze wojny partyzanckiej w ujęciu K. B. Stolzmana, J. Z. Bema, H. Kamińskiego.
24. Przyczyny wybuchu oraz charakterystyka planów walczących stron w I wojnie światowej.
25. Przyczyny ukształtowania się oraz rozwój form obrony pozycyjnej w I wojnie światowej.
26. Ewolucja form przełamania obrony pozycyjnej w I wojnie światowej.
27. Rozwój strukturalno-organizacyjny SZ w I wojnie światowej oraz rola i zadania poszczególnych rodzajów wojsk w przełamaniu obrony pozycyjnej.
28. Charakterystyczne polityczno-wojskowe cechy I wojny światowej - jako pierwszej wojny "okresu maszynowego".
29. Podaj charakterystykę sprzętu przeciwlotniczego z okresu I wojny światowej.
30. Scharakteryzuj podstawowe formy organizacyjne i sposoby użycia artylerii przeciwlotniczej w I wojnie światowej.
31. Przedstaw zręby organizacyjne systemu CPL CK głównych państw europejskich w I wojnie światowej.
32. Przedstaw strukturalno-organizacyjny rozwój lotnictwa w I wojnie światowej.

VII. WYKAZ LITERATURY

A. LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Taktyka w przykładach bojowych. Cz.4 /pułk/. Warszawa 1977r.
2. A.Karpiński, S.Zawadzki: Na polach bitew drugiej wojny. Warszawa 1976r.
3. Trzy dowolne monografie z niżej podanego zestawu:

B. WYKAZ ÓPRACOWAŃ MONOGRAFICZNYCH:

1. J.Bobkowski: W walce z czołgami. Warszawa 1961r.
2. E.Chromy: Szachownice nad Berlinem. Warszawa 1973r.
3. E.Ginalski: Byliśmy za łabą. Warszawa 1964r.
 - "40 pułk artylerii lekkiej". Warszawa 1968r.
 - "Od Żytomierza do Litomierza". Warszawa 1972r.
 - "22 pułk artylerii lekkiej". Warszawa 1974r.
3. M.Juchniewicz, S.Rzepki: Z dziejów 29 pułku piechoty. Warszawa 1958r.
 - "Szlakiem 34 pp". Warszawa 1961r.
4. M.Juchniewicz: Szlakiem 36 pp. Warszawa 1959r.
5. Z.Jaśtak: Szlakiem wojsk chemicznych. Warszawa 1968r.
6. K.Kaczmarek: Czwarta pancerna. Warszawa 1970r.
 - "przez trzy granice". Z dziejów 17 pp. Warszawa 1959r.
7. A.Krajewski: Pierwszy praski. Warszawa 1976r.
8. W.Król: Polskie dywizjony lotnicze w Wielkiej Brytanii 1940-1945. Warszawa 1982 /1976,1978/.
9. Cz.Krzemiński: Pułki Ludowego Lotnictwa Polskiego 1943-1945. Warszawa 1981r.
10. M.Kałaun: Trzeci berliński. Warszawa 1977r.
11. J.Malczewski: Ciemny kołobrzecki. Warszawa 1974r.
12. N.Nafalski, W.Szota: Wyszli z Kijenicy. Warszawa 1965r.
13. M.Obiedziński: Niedokończony opowiadanie. Warszawa 1978r.
14. J.Petelczyc, E.Wandycz: Z dziejów 4 brygady inżyniersko-saperskiej. Warszawa 1960r.
15. J.Pawlak: Brygada Pościgowa "Alarm". Warszawa 1976r.
16. Cz.Podgórski: Żołnierskie drogi. Warszawa 1963r.
17. K.Przytocki: Warszawska pancerna. Z dziejów 1 Warszawskiej Brygady Pancerniej im. Bohaterów Westerplatte. Warszawa 1981r.
18. F.Rudomino: Z druciskami od Cki do Warszawy. Warszawa 1977r.

19. S. Rzepski: Szlakiem 32 Budziszyńskiego Pułku Piechoty. Warszawa 1959r.
 - "Salwą pal". Warszawa 1965r.
 - "Szlakiem 37 pal". Warszawa 1965r.
 - "Przez Łużyce i Sudety". Warszawa 1967r.
 - "38 pułk artylerii lekkiej". Warszawa 1971r.
20. K. Sławiński: Pierwszy myśliwski. Warszawa 1981r.
21. J. Śliwiński: Moja pierwsza akademie. Warszawa 1974r.
22. S. Wąs: Od Stecówki do Łaby. Warszawa 1962r.

C. WYKAZ PODSTAWOWEJ LITERATURY Z HISTORII WOJSKOWEJ:

a/ Encyklopedie, leksykony:

- Mała Encyklopedia Wojskowa. T. I-III. Warszawa 1967-1971
- Encyklopedia Wojskowa /pod red. C. Laskowskiego/. T. I-VI; Warszawa 1931-1937.
- Encyklopedia II wojny światowej. Warszawa 1975.
- Sowietskaja Wojennaja Enciklopedija. T. I-VIII. Moskwa 1976-1980.
- Leksykon Wiedzy Wojskowej. Warszawa 1979.

b/ Opracowania z metodologii historii i historii wojskowej:

- J. Topolski: Świat bez historii. Warszawa 1972.
- B. Miśkiewicz: Wstęp do badań historycznych. Poznań 1976.
- B. Miśkiewicz: Program rozwoju nauki historyczno-wojskowej w Polsce. Poznań 1976.

c/ Opracowania podręcznikowe i druki zwarte /ciągle/:

- J. Sikorski: Zarys dziejów wojskowości powszechnej do końca XIX w. Warszawa 1972, wyd. II, 1975r.
- Historia sztuki wojennej do 1939 r. /pod red. P. A. Rotmistrzowa/. T. I; Warszawa 1967.
- J. Rezin: Historia sztuki wojennej. T. I-III; Warszawa 1958-1964.
- L. Ratajczyk: Historia wojskowości. Warszawa 1980.
- J. Orzechowski: Dowodzenie i sztaby. T. I-III; Warszawa 1974-1980.
- T. Nowak, J. Wimmer: Dzieje oręża polskiego do 1793r. Warszawa 1968.
- T. Nowak, J. Wimmer: Historia oręża polskiego 963-1795. Warszawa 1981.

- E. Kozłowski, M. Wrzosek: Dzieje oręża polskiego 1794-1938. Warszawa 1973.
- Historia wojskowości polskiej. Wybrane zagadnienia. Warszawa 1972.
- Zarys dziejów wojskowości polskiej do roku 1864. T. I-II; Warszawa 1965-1966.
- J. Wimmer: Historia piechoty polskiej do 1864r. Warszawa 1976.
- Studia i materiały do historii sztuki wojennej. Wyd. MCN /od 1954 r./, dotychczas ukazało się XV tomów.

Druk ASG WP OXV-9330 zam.nr 68 z dn.10.1.83r.

